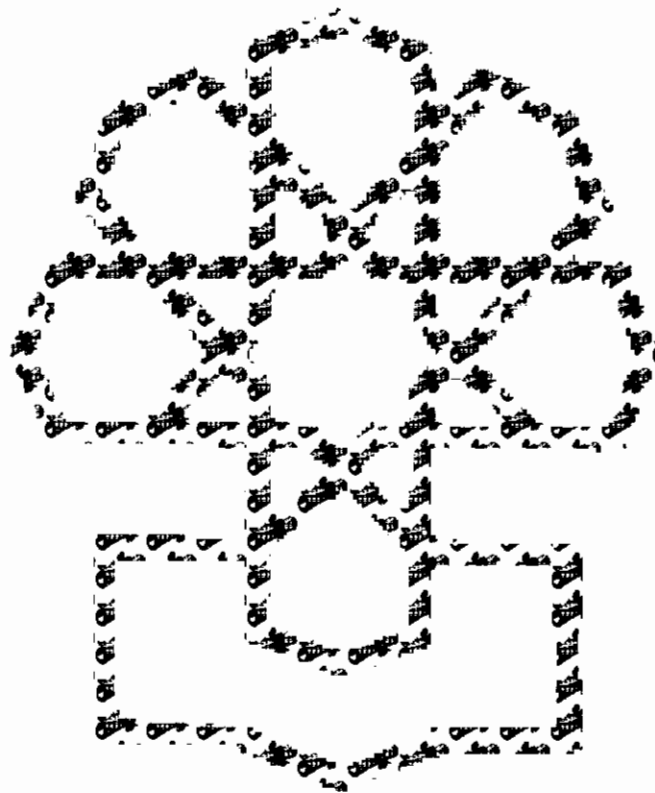

مخابرات در لایحه برنامه سوم (ارزیابی - پیشنهادها)

معاونت پژوهشی
مهر ۱۳۷۸

کار: دفتر بررسی‌های اقتصادی

کد گزارش: ۵۴۰۴۹۰۳

بسمه تعالی

مخابرات در لایحه برنامه سوم (ارزیابی - پیشنهادها)

کد گزارش: ۵۴۰۴۹۰۳

۱- مقدمه

در فصل شانزده از لایحه برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مواد ۱۲۲ و ۱۲۳ به ترتیب در حدود ۱۵۵ و ۱۰۰ کلمه به خط‌مشی پست و مخابرات اشاره شده است. ماده ۱۲۲ در سه بخش الف، ب و ج تنظیم شده است. بخش الف درخواست مجوز برای واگذاری شبکه‌های غیرمادر، مستقل و موازی به بخش غیردولتی است. در بخش ب درخواست مجوز برای واگذاری خدماتی مثل نگهداری، راه‌اندازی و غیره به بخش غیردولتی درخواست مجوز گردیده است. در بخش ج نیز به مجوزی برای توسعه خارج از برنامه اشاره شده است. ماده ۱۲۳ به موضوع اعتبارات و فروش سهام اشاره دارد. در این نوشتار دو ماده فوق‌الذکر تنها از دید شبکه تلفنی مورد بررسی قرار می‌گیرد و بخش پست بررسی نمی‌شود.

۲- پیشنهادهایی درباره ماده ۱۲۲ لایحه

- الف- انتخاب استاندارد GSM برای شبکه تلفن همراه کشور دارای تبعاتی بنیادین است که باید در برنامه سوم به آنها رسیدگی شود.
- در شهرهای بزرگ به خصوص تهران امکان گسترش تعداد مشترکین و در عین حال حفظ کیفیت خدمات از عهده سیستم GSM خارج است. لذا پیشنهاد می‌گردد که در تهران یک شبکه تلفن همراه با استاندارد CDMA موازی با شبکه موجود راه‌اندازی شود. به عبارت دیگر به جای هزینه کردن در گسترش سیستم GSM بهتر است در تأسیس شبکه CDMA سرمایه‌گذاری شود. این سیاست قابل تعمیم به دیگر شهرهای بزرگ نیز می‌باشد.
- ب- شبکه پی‌جو از جمله امکاناتی است که در ایران مهجور مانده است. هزینه تأسیس و بهره‌برداری پایین، گیرنده‌های ارزان قیمت از خواص بارز این شبکه‌هاست. برای کشوری مثل ایران که دارای محدودیت عمده در سرمایه‌گذاری می‌باشد تحمیل تمام ارتباطات سیار به شبکه تلفن همراه جغرافیایی به درآمد عمومی و هزینه‌های مشترکین است. شبکه پی‌جو به علت نیاز به سرمایه‌گذاری پایین‌تر و سادگی نسبت به شبکه تلفن همراه موضوع مناسبی برای فعالیت بخش غیردولتی می‌باشد.
- ج- مراکز تلفن تا ظرفیت ده هزار شماره را می‌توان در بخش غیردولتی تولید کرد. لذا پیشنهاد می‌گردد که سقف ۵ هزار شماره به ده هزار شماره افزایش یابد.
- د- از شبکه انتقال داده و شبکه کامپیوتری در شبکه مخابراتی کشور خبری نیست. ایجاد شبکه‌های انتقال داده مانند ایجاد راه آهن سراسری یا جاده‌های شوسه در محورهای اصلی کشور از ضروریاتی است که تنها دولت قادر به انجام آن است. پس پیشنهاد می‌گردد که طی ماده‌ای جداگانه ایجاد شبکه اصلی انتقال داده در برنامه گنجانده شود. باید توجه داشت که کارکرد اقتصادی و امنیتی شبکه انتقال داده کشوری از کارکرد شبکه تلفنی فراتر است.

ه- شبکه مخابرات روستایی از بدو انقلاب تاکنون در دستور کار وزارت پست و تلفن بوده است. در طول این ایام شاهد ظهور و سپس محو سیستم‌هایی در سطح روستاهای کشور بوده‌ایم. لذا پیشنهاد می‌گردد قبل از هرگونه صرف هزینه مجدد، در انتخاب نوع سیستم و فن‌آوری به سیاست‌گذاری پرداخته شود. می‌توان پرسید: آیا ظهور ماهواره زهره فصل جدیدی در شبکه مخابرات روستایی ایران خواهد بود یا نه؟، آیا ظهور ماهواره‌ای LEO در منطقه و جهان برنامه‌های شرکت مخابرات برای شبکه مخابرات روستایی را تحت تأثیر قرار نخواهد داد؟، آیا می‌توان شبکه مخابرات روستایی را برون اتکا به ماهواره تکمیل کرد؟ چگونه می‌توان سرمایه‌گذاری در شبکه مخابرات روستایی را از خطر انتخاب فن‌آوری نامناسب دورنگاه داشت؟

۳- پیشنهادهایی در مورد ماده ۱۲۳ لایحه

در جابه‌جایی اعتبارات و درآمد از شرکت‌های مخابرات استانی سودده به شرکت‌های مخابرات استانی زیان‌ده ملاحظات زیر ضروری است.

۱- اعتباراتی که مربوط به شبکه اصلی مخابراتی است باید در هر استان مطابق برنامه هزینه شود و نمی‌توان در آنها دخل و تصرف کرد. توسعه شبکه اصلی مخابراتی کشور باید با هماهنگی در استان‌ها پیش رود و هرگونه تغییر در بودجه‌ها باید بر اساس اصلاحیه طرح تفضیلی گسترش صورت گیرد. زیان‌ده یا سودده بودن شرکت‌ها نباید دلیلی بر جابه‌جایی اعتبارات گسترش شبکه اصلی باشد.

۲- واگذاری سهام شرکت‌ها تا ۴۹ درصد به عموم و جابه‌جایی درآمد شرکت‌ها از سهم دولت متناقض‌اند. به عبارت دیگر جابه‌جایی سهم دولت ممکن است به کاهش سهم دولت به کمتر از ۵۱ درصد منجر گردد.

۳- فروش سهام شرکت‌های زیان‌ده باید از دستور کار دولت خارج گردد.